

Rozsah práce

Práce se rozkládá na 74 stranách, včetně přílohové části, z toho samotná textová část na 49 stranách, což odpovídá standardní struktuře práce tohoto typu. Práce obsahuje 22 obrázků, 4 tabulky a 17 příloh.

Volba tématu

Téma práce – regionální diferenciace plodnosti – je poměrně standardní demografické téma, které však na úrovni regionů NUTS 2, zahrnující území vícero států, je spíše ojedinělé. Přitom studium regionálních rozdílů nejen uvnitř jednoho státního útvaru, ale v rámci nadnárodního regionu s obdobným společenským a historickým vývojem, jakými jsou právě země Visegrádské čtyřky (V4), jsou velice důležité, a to především ve vývojovém pohledu z důvodu správného pochopení změn reprodukčního chování v širším prostorovém rámci. Změny, které v tomto prostoru probíhaly v posledních dvaceti pěti letech, byly a jsou naprosto zásadní a dá se konstatovat, že výrazně ovlivní strukturu obyvatelstva na dalších několika budoucích dekád. Z tohoto hlediska je zpracované téma jednoznačně aktuální a relevantní pro analýzy tohoto typu.

Cíl práce a jeho naplnění

Cílem práce je, jak již název napovídá, popsání vývoje regionální diferenciace vybraných charakteristik plodnosti ve státech V4 na úrovni států a regionů soudržnosti mezi lety 1993 a 2016. K naplnění těchto cílů použil diplomant různé metody deskriptivní statistiky i kartografické zobrazovací metody. Datově se opřel především o data z databáze Eurostatu, přičemž chybějící část dat za Slovensko mu byla poskytnuta zprostředkovaně přes školitele ze slovenského statistického úřadu. Celkově se domnívám, že vytyčený cíl se podařil diplomantovi naplnit velmi dobře a výsledkem je poměrně ucelená analýza vývoje regionální diferenciace plodnosti ve státech a posléze i regionech čtyř středoevropských zemí – Česka, Slovenska, Polska a Maďarska.

Struktura práce

Předkládaná práce je standardně strukturovaná do pěti hlavních kapitol, včetně *Úvodu* a *Závěru*. První tři kapitoly jsou spíše teoretického charakteru, kde kromě uvedení do problematiky autor poměrně podrobně a korektně popisuje teoretický rámec studované problematiky, včetně okolností, které vedly ke změně reprodukčního chování v 90. letech minulého století. Detailně a opět korektně jsou popsány také datové zdroje a použité metody. Stěžejní kapitola je kapitola čtvrtá, která je rozdělena na dvě hlavní části – regionální diferenciace plodnosti na úrovni států V4 a posléze na úrovni regionů soudržnosti NUTS 2 těchto států. Klade hodnotím zařazení kapitoly diskutující získané poznatky na konci této kapitoly, kde jsou zjištěné závěry konfrontovány se studii podobného typu. V *Závěru* jsou všechny hlavní poznatky shrnuty a konfrontovány s vytyčeným cílem a nastíněny další možnosti analýzy.

Práce s literaturou

Práce s literaturou je vzhledem k typu zpracované práce na nadstandardní úrovni. Jakub Vachuška velmi svědomitě studoval celou řadu podkladových informací, přičemž bylo zapotřebí jím plánovaný rozsah práce značně redukovat, jelikož informací a potenciálních metod pro využití měl student více než bylo pro typ závěrečné práce potřebné... Citační zápisy, stejně jako seznam bibliografických zdrojů, jsou dle mého názoru korektně zpracovány.

Metodologicko-analytické postupy

Co se týče spektra a náročnosti použitých metod analýzy, tak se jedná o standardní práci, avšak je nutné opět zmínit, že kdyby bylo na samotném studentovi, tak by nejraději aplikoval širší spektrum metod. Nicméně po vzájemné konzultaci bylo dohodnuto, že „méně je někdy více“ a že raději bude kladen důraz na korektní

zpracování, a především popsání zjištěných výsledků, než povrchní použití vícero analýz. Domnívám se, že to finální verzi práce prospělo a student si tak vytvořil velmi dobrý základ pro případné navazující studie, např. typu diplomové práce. Analyzovány jsou postupně ukazatele úhrnná plodnost, průměrný věk matky při narození dítěte a míry plodnosti hlavních věkových kategorií (-24, 25-29, 30-34, 35+). Co se týče popsání a pochopení vývoje regionální diferenciace studovaného jevu, je velmi dobré, že nejprve je popsán tento vývoj na úrovni jednotek vyššího řádu (států) a posléze na úrovni NUTS 2. Pro analýzu regionální diferenciace jsou používány poměrně již standardní metody, vizualizované pomocí tabulek, grafů a především kartogramů, kterých je v práci značné množství, což je ale s ohledem na typ práce a tématu naprosto legitimní. Celkově se dle mého názoru jedná o ucelenou analýzu vývoje a regionálních rozdílů základních ukazatelů plodnosti, které korektně reflektuje proměny reprodukčního chování ve středoevropském prostoru v posledním čtvrtstoletí.

Přínosy práce

Mnohé z přínosů práce již zazněly. Jedná se o poměrně vyspělou demografickou studii, která je navíc psaná i velmi čtivým jazykem, což nebývá pro práce tohoto typu obvyklé. V práci se celkově odráží snaha studenta o korektnost použití metod a správnou formu zpracování a vizualizaci jevů. Po obsahové stránce výsledky práce potvrdily, že se mezi lety 1993 a 2016 úroveň, struktura, ale i časování plodnosti ve státech V4 i v jejich regionech soudržnosti výrazně proměnily, avšak intenzita těchto změn byla v různých regionech odlišná.

Připomínky k práci

K práci nemám zásadní připomínky, což je dáno i skutečností, že student průběžně konzultoval velmi pečlivě jednotlivé postupy, grafické zpracování aj., a mnohé pasáže byly poměrně důkladně diskutovány s cílem nalézt společnou shodu, takže má objektivita kritického zhodnocení výsledné verze práce může být tímto do jisté míry ovlivněna. Po stylistické i grafické stránce se jedná o standardní práci s minimem chyb této povahy.

Domnívám se, že Jakub Vachuška prokázal schopnost orientace v problematice, zpracovat analýzu pomocí základních demografických, statistických i kartografických metod a postupů, a korektně okomentovat zjištěné závěry a konfrontovat je s jinými výsledky z odborné literatury. Oceňuji také přístup diplomanta při zpracovávání práce, kdy se jednalo o velmi svědomitý přístup. Výsledkem je dle mého názoru zajímavá, čtivá a svědomitě zpracovaná práce, proto

navrhuji přijmout překládanou bakalářskou práci k obhajobě.

RNDr. Luděk Šídlo, Ph.D.

Praha 2018-08-26